

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GAZETA CZĘSTOCHOWSKA

Расписка № 1344

законенное число экземпляров. № 119 поврем. изданий

J. J. Crest.

Kierunkiem
TRZEBINSKIEGOADMINISTRACJA
Częstochowa II-ga Aleja Nr. 43

stronicy 4-ej.

Cena 3 kop.

Ziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

EON" W. KRZEMIŃSKIEGO (Najstarszy w Królestwie)

Zupełna zmiana programu!

Włącznie)

z natury) Na ulicach Algieru (zdjęcia z natury) **Mały apę** (komiczny) **Giulio i Loreusino** śpiewacy floren-
rybitniejszych artystów; paryskich) **Stęchła jajka** (komiczny)
idni (komiczna przygoda w 8 obrazach

e do soboty

zna transformacja w 12 obrazach z apoteozą.

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kalloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

Ceny miejsce zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach. — —

Teatr "EON"

LEKARZ-DENTYSTA GREJNIEC

w CZĘSTOCHOWIE,

I Aleja Nr. 10, dom p. Rajcherowej.
Przyjmuje codziennie od 9—1 rano i
od 3—7 wiecz.:Polecia Nr. 1 swego wydawnictwa,
poświęconego krzewieniu zasad zę-
bolecznictwa wśród mas najszerzych
p. t. „Ogólne zasady pielęgnowania
zębów i jamy ustnej”. Cena 5 i 10 k.
Ządać w księgarniach! 20

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

przyjmuje codziennie od 9—1 i od
3—7 p. p.

Aleja № 8, pierwsze piętro dom p. Rygockiej.

O sprawie robotniczej.

Jedną z najbardziej palących ran kwestii robotniczej jest nadmierne czasami obniżenie wynagrodzenia za pracę. Dzieje się to przeważnie wóczas, jeżeli w danej miejscowości jest więcej kł do pracy, niż zatrudnienie znaleźć może.

Robotnicy, pozbawieni pracy, a zagrożeni głodem, najmuja się wówczas za byle jakie wynagrodzenie.

W tych okolicznościach otwiera się właśnie duże pole działalności dla związków zawodowych. Ich zadaniem jest znać dokładnie rynek pracy i normować odpowiednio podaż i popyt; jeżeli okaże się w jednej miejscowości za mało, w drugiej za wiele pracy, musi wówczas nadmiar robotników z jednej miejscowości przenieść się do drugiej. Związki zawodowe mogą mieć odpowiednie do tego fundusze, które nie zawsze robotnik posiada.

I wówczas nawet, gdy na przedsiębiorców bezpośredni nacisk wywrzeć trzeba, łatwiej jest tego dokonać związkom zawodowym, niż niezorganizowanej masie. Gdy trzeba już koniecznie otwartą stoczyć walkę: ekonomiczną, strejk, udać się ona może tylko przy dobrej organizacji. Jednakże strejki nigdy nie były celem, tylko środkiem dla związków zawodowych i organizacji robotniczych w ogóle. Jeżeli się tylko da, chętnie omija się ostateczny ten środek.

Wśród związków zawodowych na zachodzie coraz bardziej występuje dążność omijania strejku przez unormowanie warunków pracy dla całego procederu na podstawie ugody zorganizowanych pracodawców i zorganizowanych robotników. Za przykład takiego zawierania kontraktów, obowiązujących tak pracodawców jak robotników pewnego zawodu, w Anglii bardzo już rozpowszechnionego, w Niemczech dopiero zapoczątkowanego, niech nam posłużą zawody drukarzy, introligatorów, kamieniarzy.

Aby drogą stowarzyszenia się, drogą organizacji pewne osiągnąć zyski, potrzebna jest większa już dojrzałość ludności, która uwydatnia się w rozwiniętym zmyśle organizacyjnym, zrozumieniu stosunków czasu i bezpośrednich zadań, przedewszystkiem jednakowoż w duchu jedności i dobrowolnego podporządkowania się pod wolę całości, względnie pod wolę większości.

Najlepszą drogą do osiągnięcia tego będzie energiczna i wytrwała praca w istniejących już Towarzystwach robotniczych dla podniesienia wykształcenia i rozszerzenia światopoglądu wśród członków samych. Tworząc taki typ, godny naśladowania dla robotników po za organizacjami stojącymi, oraz wzywając doskonałe jednostki do pracy oświatowej wśród swych współbraci, mogą Towarzystwa robotnicze ważną odegrać rolę wychowawczo-kulturalną wśród warstwy robotniczej. Powyżej określony sposób rozwiązania kwestii robotniczej przedewszystkiem w Anglii szerokiego doznał zastosowania. Tu cieszą się Związki zawodowe tak pozyskaniem szerokiej kół robotniczych, jak sprężystością or-

ganizacji samej. Złożyły się na to tak wielki i wczesny rozwój przemysłu angielskiego, jak wyrachowany, spokojny, do realnych i bliższych dążący tylko celów typ angielskiego robotnika. Ze zaś na tej drodze wielkie osiągnięto rezultaty, ze kwestię robotniczą w wysokim złagodzone stopniu, mamy sposobność stwierdzenia na świetnych stosunkach robotnika angielskiego. Zdaje się zaś, że droga ta, chociaż nie wyłącznie, ale w połączeniu z „pomocą państwową”, ukaże się w przyszłości, jako jedyna, dążąca ku rozwiązaniu kwestii robotniczej.

G. H.

Cesarz Wilhelm i Polacy.

Rzym sposobi się do uroczystego obchodu w roku przyszłym—1911-tym—50-lecia zjednoczenia Włoch. Między innymi dla uczczenia tej rocznicy urządzona będzie wystawa jubileuszowa, na której architekci polscy postanowili wybudować dom polski. Gdy z zamiarem tym zgłosili się do komitetu wystawowego, otrzymali odpowiedź odmowną.

Dziennik medjołański „Secolo” wyjaśnia, że odmowa ta jest wynikiem starań ambasady niemieckiej. Cesarz Wilhelm ma zwiedzić we wrześniu wystawę i nie zczył sobie, by się tam spotkał z okazami, pochodzącymi z Polski.

„Secolo” pisze z tego powodu: „Dzienniki polskie przyniosą rewelacje zawstydzające Włochów i dodają wielką gorączkę przepelnione komentarze, które muszą wyrzucić żywe a przykre wrażenie”.

Po zacytowaniu artykułu „Kurjera lwowskiego” w tej sprawie, kończy „Secolo”: „Podawsy te słowa słusznego rozgoryczenia Polaków, przystoi dodać, że bohaterańskiego poświęcenia, takiego — jakie było u legionistów polskich z 1849 r., którzy—owiani niezapartem umiłowaniem wolności—stanęli pod murami Rzymu—zaden Włoch nie zapomni, mimo zimnego i wyrachowanego oportunistu Włoch oficjalnych. Braterstwo włoskiego i polskiego ludu przy-

pieczętowano w walkach. Wielkie imiona Adama Mickiewicza i Francesca Nullo zobdoby to braterstwo i odmowa rzymskiego komitetu uczuć tych obalić nie zdoła”.

Powstanie w Albanji.

Wedle depeszy generała dowodzącego, koło Kaczaniku stoczyła się walka między Turkami a powstańcami. Powstańcy uciekli w kierunku północno-wschodnim ku Morawie. Głównodowodzący posuwa się ku Orchanije. Powstańcy ustawiają szanice między Kaczanikiem a Eleszam.

Ze Skoplie donoszą, że od południa i północy wawozu Kaczanik Albańczyk opuścili przednie pozycje i cofnęli się w góry. Do wawozu jednak wojska tureckie jeszcze się nie wdarły, ponieważ wejścia do wawozu są silnie zatarasowane. Według urzędowych depesz wawóz Kaczanik znajduje się już w rękach wojsk tureckich. Wojska tureckie zraszają krwią każdą piędź ziemi zdobytą na stanowiskach Albańczyków. Po obu stronach są wielkie straty, depesze urzędowe jednak o stratach wojsk nic nie mówią.

Urzędowe źródła tureckie stwierdzają, że Albańczyk między Ipekkiem a Djakową zaczynają się rozpraszac. Złożyli oni przysięgę wierności dla sułtana; proszą, aby nie zaprowadzano u nich żadnych reform i przysłano komisję parlamentarną.

W związku z tem powstaniem nadszedł z Wiednia następująca wiadomość:

Wiedeński organ chrześcijańsko-społeczny „Reichspost” będący w bliższych stosunkach z austro-węgierskim ministerstwem spraw zagranicznych, zamieszczył gorący artykuł w obronie Albańczyków. W końcu artykułu oświadcza „Reichspost” że hańbą jest dla Europy, iż lud od wieków europejski i z rasy aryjskiej pochodzący, musi podlegać Turkom, którzy są Azjatami. Obecnie powstanie Albańczyków jest odruchem ludu europejskiego przeciw natarczywości Azjatów.

KRUSZYŃSKI I PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-oja, dom własny.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski

Założony w roku 1887

WYKONYWA RZĘBY KOMIKI, ROBOTY BUDOWLANE I SZTUKATERJE.

Telefon № 280

RYDZEWSKI i S-ka

Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

Tow. Akc. Zakładów Ceramicznych **Dziwulski i Lange** w Warszawie.

Fabryki w Opcznie i Stawiańsku.

POLECA: posadzki terrakotowe, płytki terrakotowe, glazurowane, zwykłe i fantazyjne; licówki zwykłe i glazurowane. Wyroby ogniotrwałe

Zamówienia przyjmuje:

Przedstawiciel: ZDZISŁAW RYLSKI, Częstochowa Aleja 11 Nr. 33 Tel. 93.

Fabryka wód mineralnych **„ZDRÓJ”** aptekarza St. Wągrowskiego

„ w Częstochowie III aleja № 62, tel. 31 „ Nagrodzona medalami „ „ „ „ „ „ „ „
Picie wód mineralnych ogrzewanych i zimnych na szklanki oraz kefiru w parku miejskim w altanie wprost pawilonu Akc. Tow. „Zawiercie”.
Wszystkie wody ściśle podług analizy przyrządzany na wodzie dystylowanej i kwasie węglanym płynnym. Wyłączna reprezentacja na Częstochowie i Zagłębie
napoju orzeźwiającego „Sinalco”. „Sinalco” sprzedają altany należące do fabryki „Zdrój” jedna w parku i w alejach. Ządać „Sinalco” w restauracjach, cukier-
niach, bufetach kolejowych, składach aptecznych i sklepach kolonialnych. Abonament na Kefir po 15 kop. przyjmują apteki: Niemierko i Bielobradka
oraz składy apteczne: Orła i Popławskiego.

Destawa wód, lemoniad i sinalco na zabawy i przyjęcia.

„LECH” Kantor Przewozowy
Aleja 3-cia № 55, telef. 828.
Uskutecznia szybko i dokładnie przeprowadzki mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wysyła i odbiera wszelkie towary z kolei. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór.

Centralna Stacja Elektryczna w Częstochowie
Biuro w gmachu Magistratu.
Sprzedaż i wynajem motorów elektrycznych na raty miesięczne i kwartalne.
Najtańsza i najdogodniejsza siła motoryczna dla fabryczek i warsztatów

H. KOCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny
Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica
Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18 w oficynie na lewo (parter). Telefon 38.
W zakresie operacji wchodzi: cienie i ekspedycja towarów przyzwoitych i wywozowych na warunkach najprzystępniejszych. 448-180-2

Lekarze całego świata zalecają stale
Idealny środek przeczyszczający dla dorosłych i dzieci
PURGEN Przyjemny, łagodny, skuteczny.

Cena pudełka 65 kop. Dostać można we wszystkich aptekach Br. Bazer és Társa. Budapeszt.
UWAGA: Oryginalne pudełka opatrzone są niebieską banderolą z napisem „rosyjskim”

Nowo-otworzony Zakład Mechaniczny
Stefana Burnatowskiego
CZĘSTOCHOWA
ul. Dojazd Nr. 15 vis a vis stacji
POLECA ROWERY
i części zapasowe. Reparacja i lakierowanie rowerów, naprawa maszyn do pisania i do szycia, po cenach przystępnych. 834

Najlepsze
Za gotówkę
American Cycle Company
w Warszawie, Elektoralna 4.
Rowery i części do szycia
Najlepsze

„ARYSTOKRATYNA”
A. Krem i proszek.
Odnaczony na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.
„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu — staje się pięć lśniąco biała i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.
Piegi, zmarszczki, wagi, złote plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkurazowym użyciu.
ŻADACZ W SKŁADACH APTECZNYCH I APTEKACH.
Główny skład na Król. i Cesarstwo w składzie aptecznym
WACŁAWA ORZEŁ w Częstochowie, III Aleja Nr. 48.

Najlepsze
Za gotówkę
American Cycle Company
w Warszawie, Elektoralna 4.
Rowery i części do szycia
Najlepsze

OKULISTA
Dr. med. ST. MARIKOWSKI
b. Asystent Lwowskiej Kliniki Okulistycznej
zamieszkał w Częstochowie przy ul. Teatralnej № 13 w domu p. Konowej
Przyjmuje chorych na oczy od 10-12 rano i od 5-6 po południu.

Mam do sprzedania fortepian za 100 rb. II cyrkul. Arburow. 828
Do wynajęcia trzy pokoje z kuchnią od Lipca. Fabryczna 7. 845
Zgubiono książkę od listów poleconych, oraz kilka listów Fabryki Portland-Cement „Wrońska”. Łaskawy znalazłszy zwrócić takowe do redakcji za wynagrodzeniem. 847

Karty pocztowe artystyczne
różnych bardzo ciekawych treści wysyła się bez zadatku po 1 rb. 20 kop. za 100 sztuk, za unku lepszego 2 rb. i 3 rb. Najlepszego gatunku po 3 rb. 75 kop. i 5 rb. za 100 sztuk Przesyłka na r-k firmy. Adres: Łódź Do magazynu artystycznego „Sztuka” G. Cz. 840

DLA PRENUMERATORÓW „Gazety Częstochowskiej”
15 książek za 1 rb. 20 kop.
Na mocy umowy z wydawnictwem „TANIEJ BIBLIOTEKI”, każdy prenumeratork „GAZETY CZĘSTOCHOWSKIEJ”, nabyć może niżej wymienione 20 TOMÓW, których cena księgarska wynosi 2 rb. 25 kop. za cenę wyjątkowo zniżoną tylko 1 rb. 20 kop.
Wykaz tomów:
Karol Libelt, **0 miłości ojezyzny.**
Artur Głuszyński, **Obrazki.**
Wł. K. Woyciecki, **Amerikanin,** powieść z życia Kościuszk
H. G. Wells, **Wojna dwóch światów,** powieść fantastyczna, z angielskiego, 2 tomy.
Młodszy Hiter, Nowele autorów litewskich, przełożył Herbaczowski.
A. J. Kuprin, **Olesia,** powieść, tłumaczyła H. Olendzka.
Wł. Trampczyński, **Dwa powstania poznańskie.** Rok 1848 i 1849 oraz Proces w Mosobie.
Z. Bartkiewicz, **Nastroje,** nowele różnych autorów.
W. M. Doroszewicz, **Opowiadania.**
Helena Böhlau **Pół-zwierze,** powieść w 2 tomach.
Leonidas Andrejew, **Zycie człowieka,** w 5 obrazach z prologiem.
Edmund Bernstein, **Strajk,** jego istota i oddziaływanie.
Piotr Nansen, **Próba ognia, nowele.**
— Razem 15 tomów za 1.20 kop. —
Zamówienia oraz należność nadsyłać należy do Administracji „Gazety Częstochowskiej”. Zamiejscowi abonenci płacą za koszty przesyłki 50 kop. Na życzenie wysyła się za zalicz. pocztow. (o 10 k. więcej)

Warszawa 29 Kwietnia 1910 r.
SPRAWOZDANIE GIEŁDOWE
Biuro Bankowego Gazety Losowań
Krakowskie Przedmieście nr. 47/49, w Warszawie
W tygodniu sprawozdawczym obroty na Gieldzie Warszawskiej były ożywione, dzięki korzystnym warunkom na rynku pieniężnym i dobremu pokupowi.
Walory skarbowe mocniej się kształtowały pod wpływem lepszych notowań petersburskich. Renta z kursu 90.60 podniosła się na 90.85. Ceniono 5% Poż. Wewn. z 1905 r. po 103.75. Zapłacono za 5% Zewn. z 1906 r. 103.10, a ofiarowano 5% Wewn. 1908 r. po 103.75. Poż. premjowe w końcu tygodnia były wyżej notowane, a mianowicie: 1-ej em. po 466, 2-ej po 382½, i Szlacheckie po 331½.
W dziedzinie wartości lokacyjnych zajmowano się głównie Listami Warszawskimi obu oprocentowanymi: 5% doszły do 96,10 a 4½% nabywano po 87,80. Walory prowincjonalne d. znalazły dalszej poprawy kursowej i były poszukiwane, lecz skutkiem braku materiału dokonano nielicznych transakcyi. Kupiono 5% Łódzkie VII ser. po 93, 25. 4½% Łódzkie po 85,30, Częstochowskie po 91,60. Lubelskie po 92, 25. Piotrkowskie po 91, oraz Wileńskie po 88,85. Szukano Suwalskich po 90 i Siedleckich po 89½. Obligii 4% m. Warszawy po 9-w żądaniu.
Akcje bankowe i metalurgiczne niedołączyły się normowały. Zapłacono za Akcje Banku Handlowego 405-406 (bez kuponu) Banku Dyskontowego po 478 (bez kuponu) oraz Banku Łódzkiego 436½ (bez kuponu), za Lilipon Rau 560, za Rudzkie 594, za Strachowski 142,75, za Pułtowski 123, za Zawiercie 388, za ogniewo 300, za Akcje Warsz. Tow. Fabryk Cukru nowej emisji 342½ oraz za Zyrardowskie 285.
Monety: Marki 40½, Korony, 39,75, Franki 38, Sterlingi 9½.
Uspokojenie końcowe wyczekujące.

Sklep robotniczy 822 „SAMI SOBIE”
(F. Lula i S-ka)
Ul. Ogrodowa Nr. 61
POLECA: towary wełniane damskie i męskie z fabryk tylko krajowych, selekcje, alpagi, kropy i inne płótna i t. d.
! Gatunek dobry — Ceny niskie!
Pokój o 2 ch oknach do wynajęcia zaraz Ulica Spadek № 4 wiadomość u stróża
Zginęła karta paszportowa wydana na imię Wacława Dyrderko 849
Potrzebne panny do szycia zaraz. Pracownia sukien damskich F. Pszczołkowskiej III Aleja № 60 II p.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja 11 Nr. 43 — w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1,50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnoszeniem do domów. **|| Ceny ogłoszeń:** Za wiersz ogłoszaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40 po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20.